

ทำให้เป็น

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “กราบถามพระอาจารย์เรื่องการสู้กับเวทนา”

กราบนมัสการท่านอาจารย์ครับ

ผมภาวนาโดยใช้การดูลมบ้าง หรือหายใจเข้าพุท หายใจออกโห่บ้าง แล้วเวลาที่นั่งนาน ผมรู้สึกปวดขามาก และรู้สึกว่าใจมันสั่น มันอึดอัด ใจมันมีอาการโกรธเกิดขึ้น จนสติผมไม่สามารถจับที่ลมและที่พุทโธได้เลย ผมจึงเอาสติมาจับอยู่ที่เวทนาแทน ที่ความเจ็บ ที่ความโกรธ ที่ความอึดอัดแทน รู้สึกว่าเวทนาที่รุนแรงมันเริ่มเบาลงบ้าง และเริ่มที่จะกลับมาตามดูลมได้ พุทโธได้

คำถามครับ...

๑. เวลาที่มีเวทนาที่รุนแรงเกิดขึ้น จนไม่สามารถดูลมหรือพุทโธได้ แล้วผมจึงมาดูเวทนาแทน ผมทำถูกหรือไม่ครับ

๒. ผมรู้สึกว่าในขณะที่ช่วงเวลาที่ผมดูที่เวทนาที่รุนแรงอยู่นั้น เหมือนผมใช้ความอดทนต่อสู้กับเวทนา มากกว่าการใช้ปัญญาพิจารณาใช้หรือไม่ครับ

๓. ผมจะต้องภาวนาอย่างไรจึงจะก้าวหน้ามากกว่านี้ครับ เพราะผมเคยนั่งตามดูลมจนรู้สึกเหมือนตัวเองตกวูบ และรู้สึกเหมือนตัวลอยอยู่ในอากาศ แต่เกิดขึ้นในช่วงสั้นๆ แบบเดียว และเกิดขึ้นแค่ ๒ - ๓ ครั้งเองครับ และไม่เกิดขึ้นอีกเลย ผมอยากจะทำแบบนี้สักครั้ง

๔. ผมเคยได้ยินว่า ถ้าบุญบารมีไม่ถึงปฏิบัติอย่างไรก็จะได้ผลแบบที่ตั้งใจไว้ จริงหรือไม่ครับ

ตอบ : คำถาม ๔ ข้อ คำถามนะ โดยนิยาม สิ่งที่อยู่อธิบายมาก่อน ว่า เห็นไหม เขาเคยหายใจเข้า นึกพุท หายใจออกนึกโธ สิ่งที่ทำมาอย่างนี้ๆ ทำมาตลอด แล้วเวลานั่งไปนานๆ เข้า เกิดอาการปวดมาก เวลาอาการปวดมาก สิ่งที่อยู่อาการปวดมากแล้วก็ไปจับที่เวทนาแทน จับที่ความโกรธนั้นแทน สิ่งที่อยู่จับความโกรธนั้นแทน สิ่งนี้มันดีขึ้น ดีขึ้นเขากลับมาพุทโธได้ กลับมาพุทโธได้บ้าง ใ้ไฉนโดยสัจจะ โดยข้อเท็จจริงนะ โดยสัจจะ โดยข้อเท็จจริง เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติ โดยสัจจะ เหมือนทางวิชาการ เวลาครูสอนนักเรียน ครูเขาศึกษามาแล้ว ครูเขามีความรู้แล้ว เขาถึงมาสอนเด็ก เด็กที่ยังไม่มีความรู้ เห็นไหม เขาพยายามจะศึกษาหาความรู้ นั้น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอก เวลาฝึกหัดภาวนา ต้องทำความเข้าใจก่อน หายใจเข้าให้นึกพุท หายใจออกให้นึกโธ โดยพื้นฐาน เขาต้องการให้จิตมันมีพื้นฐานก่อน มีพื้นฐานแล้วถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาขึ้นมา มันจะมีพื้นฐานรองรับ พอพื้นฐานรองรับ เวลามีการศึกษาต่อเนื่องไป มันจะศึกษาต่อเนื่องไปได้สะดวก แต่ถ้าพื้นฐานมันอ่อนแอ พื้นฐานอ่อนแอ โดยทางวิชาการพื้นฐานเราอ่อนแอ เวลาเราศึกษามากขึ้น มันไปไม่ได้หรอก

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาสิ่งโดยทั่วไป เห็นไหม เวลาครูบา-อาจารย์ส่วนใหญ่ ครูบาอาจารย์ของเราถ้าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านจะสอนให้หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ หรือท่องคาบบริกรรมพุทโธๆ ก็ได้ ท่านต้องการทำให้จิตมันสงบใช้ใหม่ พอจิตมันสงบเข้ามาแล้ว เราฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใช้ปัญญา

เวลาฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญาต้องฝึกหัด สิ่งที่อยู่ฝึกหัดขึ้นมา แต่ถ้ามันยังไม่เกิด ปัญญาขึ้นมา เวลาไม่เกิดปัญญาขึ้นมา เวลาเรากำหนดหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ถ้ามันมีศรัทธามีความเชื่อ ถ้ามันมีบุญกุศลรองรับ มันก็จะหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธได้

สะดวก ทำนี่นะ เขาเรียกว่าสัทธาจริตมันมีศรัทธามีความเชื่อ แต่ถ้าทำไปๆ มันคุ้นชิน กิเลสมันจำเจ พอมันจำเจ กิเลสมันรู้เท่า กิเลสมันจะแสดงออก แสดงออก เห็นไหม มันก็จะทำให้เราปั่นป่วน จะทำให้เรา การปฏิบัติเราล้มลุกคลุกคลาน

ถ้าล้มลุกคลุกคลานขึ้นมา เวลาล้มลุกคลุกคลานโดยการนั่งไป โดยการนั่งภาวนาของคนที่ไม่มีเป้าหมายนะ พอ นั่งไปถ้ามันนานเข้า นานเข้า ธรรมดาธรรมชาติของมัน ธรรมชาติของมัน ทุกข์คือการทนอยู่ไม่ได้ พอเรานั่งอยู่นานๆ มันจะมีเวทนาไง ถ้าเวทนามันมา เวทนา มา เวทนามันมีการเจ็บปวด เจ็บปวดที่เรา นั่งนานเกินไป ถ้าเวทนามันมากขึ้น มันแรงขึ้น พอแรงขึ้น มันเด่นชัดกว่าหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โร มันเลยหายใจเข้าพุทออกโรไม่ได้ เวทนามันเกิดขึ้น

ฉะนั้น เวทนาเกิดขึ้น ถ้าเราไปจับที่เวทนา เราพิจารณาเวทนาได้ไหม ได้ แต่ส่วนใหญ่ทำไมครูบาอาจารย์ท่านไม่สอนให้พิจารณาเวทนาไปเลยละ ถ้าสอนพิจารณาเวทนาไปเลย ถ้าจิตใจของคนมันไม่มีพื้นฐานใหม่ เวทนามันจะมีกำลังของมัน มันจะทำให้เราจะเข็ดนะ พอเจอเวทนาบ่อยๆ ปฏิบัติมันต้องมีความสุขสิ นี่มันที่ไรเกิดแต่ความเจ็บปวดๆ ทำไมมีแต่ความทุกข์ล่ะ

มีความสุขทุกข์ขึ้นมา เห็นไหม เขาถึงให้ทำความสงบก่อน ถ้าทำความสงบก่อน แล้วจิตมันสงบแล้ว แล้วถ้าไปพิจารณา เวทนาจับเล่นได้เลยนะ แต่เวทนาถ้าจิตยังไม่สงบ เวทนามา เวทนามันเป็นเวทนาที่จริงจัง เวทนาที่มันให้ผลมาก แต่ถ้าจิตมันสงบแล้วเวทนาสักแต่ว่าเวทนา เวทนาเป็นเวทนา จิตเป็นจิต จิตมันสงบแล้วจิตมันจับเวทนาได้ เห็นไหม มันพิจารณาโดยที่ไม่เจ็บปวดจนเกินไปไง มันมีสติมีกำลังขึ้นมา

เขาถึงต้องให้กำหนดลมหายใจเข้านี่ก็พุทก่อน หายใจออกโรก่อน เพื่อให้จิตมันสงบ จิตสงบมีกำลังขึ้นมาแล้ว ถ้าเวทนามันเกิดขึ้น เราไปจับเวทนามันก็จะเป็นสติปัฏฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม แต่ถ้ามันเริ่มจับเวทนาตั้งแต่ต้น ถ้าจับเวทนาตั้งแต่ต้น นี่เพียงแต่ถ้าเรา

หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธแล้วมันชินชา มันต่างๆ อย่างนี้มันจับเวทนาได้ใหม่ ได้ ถ้ามันภาวนาเป็น หรือทำเป็นแล้ว มันทำอะไรมันทำได้ง่าย เหมือนคนทำงานเป็น มันพลิกแพลงได้ หน้าที่งานมันจะมีอุปสรรคตลอดไป ถ้าหน้าที่งานมีอุปสรรคตลอดไป ทำสิ่งใดเราก็แก้ไขตามแต่หน้าที่งานนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาภาวนาส่วนใหญ่ก็เป็นอย่างนี้ ถ้าหน้าที่งานนั้นเราทำเป็น เราสามารถได้ เราแก้ไขได้ ฉะนั้น เวลาเราภาวนา ครูบาอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมา อย่างเช่น หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ชอบท่านทำจริงทำจังมาก ในวงกรรมฐานเราจะ หลวงปู่ชอบกับหลวงปู่ตื้อเป็นครูบา-อาจารย์ที่ว่าความเพียรแก่กล้า เวลาปฏิบัติ วงกรรมฐานเรา ที่หลวงตาบอกรอบครวักรรมฐาน เวลาพูดถึงการภาวนาจะยกหลวงปู่ตื้อกับหลวงปู่ชอบเป็นองค์หลัก องค์อื่นก็มี แต่องค์อื่นมันก็ยังมิใช่ปัญญาบ้างใช้ต่างๆ บ้าง พลิกแพลงไป แต่หลวงปู่ตื้อกับหลวงปู่ชอบท่านใช้ความเพียรของท่านแก่กล้ามาก

ฉะนั้น เวลาท่านความเพียรแก่กล้าขึ้นมา เวลาทำขึ้นไป อันนี้เอาอันนี้เป็นแบบอย่าง ถ้าเป็นแบบอย่างนะเราก็ทำของเรา มันต้องมีสติมีปัญญา ถ้ามีสติปัญญามันทำได้ มันพลิกแพลงได้ไง มันพลิกแพลงแก้ไขได้ แต่โดยพื้นฐาน โดยพื้นฐานหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ โดยพื้นฐาน พุทโธๆ เป็นพุทธานุสติ ลมหายใจเป็นอานาปานสติ แต่คนปฏิบัติใหม่ๆ มันล้มลุกคลุกคลาน มันจับต้องสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันไม่ได้ พอมันจับต้องสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันไม่ได้ ท่านบอกลมหายใจคนมันมีอยู่แล้ว แล้วเราตั้งสติดีๆ หายใจมันมีลมกระทบอุ้งๆ

เวลากระทบ หายใจเข้าให้นี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ มันเป็นรูปธรรม มันเป็นรูปธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรม ครูบาอาจารย์ท่านพยายามให้เป็นรูปธรรมที่ให้เราสัมผัสได้ พอเราสัมผัสได้เราให้มีความจริงจัง จริงใจของเรา แล้วทำของเราไป แต่พอมันทำบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า มันก็มีอาการแบบคำถามนี้มา “นั่งนานๆ แล้วมันเจ็บปวดครับ แล้วมันพุทโธไม่ได้ครับ” ถ้าพุทโธไม่ได้ นะ ฉะนั้น เข้าสู่คำถาม

“๑. เวลาที่เวทนาที่รุนแรงเกิดขึ้นจนไม่สามารถควบคุมหรือพุทโธได้ แล้วผมจึงมาดูที่เวทนาแทน ผมทำถูกหรือไม่ครับ”

ถูกในเหตุการณ์เฉพาะหน้า ในเหตุการณ์เฉพาะหน้าของเราะ เรามีสิ่งใดที่เป็นอุปสรรค เราก็จับสิ่งที่เป็นอุปสรรคนั้นมาพิจารณา เหตุการณ์เฉพาะหน้าเขาเรียกหน้างาน คนทำหน้างาน หน้างานมันมีเหตุการณ์เกิดขึ้นตรงต่อหน้าเรา เราต้องแก้ไขจัดการตรงนั้นให้ได้

นี่ก็เหมือนกัน “สิ่งที่เวลาเวทนาที่มันรุนแรงเกิดขึ้น จนไม่สามารถควบคุมได้ หรือพุทโธได้ ผมกลับมาดูเวทนาแทน ถูกหรือไม่ครับ”

ถูกในเหตุการณ์เฉพาะนั้น แต่ว่าพอถูกในเหตุการณ์เฉพาะนั้นมันเป็นรูปแบบแล้ว มันเป็นกรอบแล้ว พอเป็นกรอบปั๊บ ก็เลยมีมันร้ายนัก ฉะนั้น มันต้องเหตุการณ์เฉพาะหน้า มันก็ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาที่ครูบาอาจารย์ของเราบอกว่า “เวลาภาวนาแล้ว ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งต้องทำให้มันชัดเจนขึ้นมา อย่าเปลี่ยนแปลงบ่อย เปลี่ยนแปลงบ่อยแล้วเหมือนกับย้ายต้นไม้ ต้นไม้มันจะโตขึ้นไม่ได้”

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของเราถ้ามันเจริญออกงามขึ้นไป มันต้องละเอียดลึกซึ้งต่อไปเรื่อยๆ แล้วเราเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ ใช้นี้คำว่า “เปลี่ยนแปลง” เปลี่ยนแปลงเพราะมันสับสน คนไม่เอาไหน แต่เวลาถ้าเกิดอุปสรรคมันไม่ใช่เปลี่ยนแปลง เพราะเวทนามันมาเผชิญต่อหน้าเลย เราก็ไปจับเวทนา ถ้าพิจารณาเวทนา จนเวทนามันเบาบางลง เราก็กลับมาพุทโธไป

ถ้าคนมันเป็นนะมันทำอะไรก็ได้ เราต้องการทำงานให้เสร็จ เราไม่ต้องห่วง ไม่ต้องไปกังวลว่าเราทำสิ่งนี้แล้วมันจะไปทางอื่น เพราะจิตเราไม่ไป แต่สิ่งที่มันเข้ามา มันคือกิเลส มันมาหลอก กิเลสมันเข้ามาเหย แต่กิเลสมันเข้ามาเหยเรา มันจะเหยให้เราเลิกใจ เหยให้เราทำไปไม่ได้ไง ถ้าเราสู้มันได้ ฉะนั้น สิ่งที่เขาทำถูกไหม” ถูก ถูกเหตุการณ์เฉพาะหน้า เราแก้ไขของเราไป

“๒. ผมรู้สึกว่ในขณะช่วงเวลาที่ผมดูเวทนาที่รุนแรงอยู่นั้น เหมือนผมจะใช้ความอดทนต่อสู้กับเวทนามากกว่าการใช้ปัญญาพิจารณาใช่หรือไม่ครับ”

ใช่! เพราะเรายังภาวนาไม่เป็น พอภาวนายังไม่เป็นเราก็ใช้ขันติธรรม ใช้ความอดทน ใช้สติยับยั้ง อย่างที่พูดเมื่อกี้ นี้ อย่างที่พูดเมื่อกี้ ถ้าเวทนาเป็นเรา เราเป็นเวทนา เจ็บปวดอยู่ อย่างนี้ ถ้าจิตมันสงบไปแล้ว จิตสงบไปแล้ว จิตสงบไปแล้วแล้วมันมาจับเวทนา เวทนาสักแต่ว่า เวทนา เวทนาไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่เวทนา แล้วจับมันพิจารณา อย่างนั้นถึงใช้ปัญญา

สิ่งที่ว่า “การที่เวทนาเกิดขึ้น เหมือนกับการใช้ความอดทนต่อสู้กับเวทนาใช่หรือไม่”

ใช่! เราใช้ขันติธรรม ระดับของทีว่าเป็นสมถะ สมถะ พุทโธๆ เป็นสมถะ ไม่ใช่ปัญญา ไม่ใช่ปัญญาเพราะสมถะต้องการให้จิตมันสงบ จิตสงบแล้วๆ จิตสงบแล้วจิตตั้งมั่น จิตมีกำลัง แล้วจิตไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิตตามความเป็นจริง กายไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย เวทนาไม่ใช่เรา เราไม่ใช่เวทนา จิตไม่ใช่เรา เราไม่ใช่จิต ธรรมไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ธรรม แต่จิตมันสงบ จิตมันจับได้ พอจิตมันจับได้มันถึงจะเป็นสติปัฏฐาน ๔ มันถึงจะเป็นการฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใช้ปัญญาเพราะเราเป็นผู้ใช้ เราเป็นผู้พิจารณา เราเป็นผู้กระทำ นั้นถึงเป็นวิปัสสนา

แต่ถ้าทนเอา ทนเอาเป็นสมถะทั้งนั้น “เป็นสมถะใช่ไหม” ใช่! เพราะอะไร เพราะเรายังทำของเรา จะบอกว่ายังไม่เป็นเลยมันจะน้อยใจใจ “ไม่เป็นอะไร ผมทำมาหลายปีแล้วนะ” ทำมาหลายปีมันจะฝึกหัดของมันไปเรื่อยๆ ไง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า “สิ่งที่เราใช้ความอดทนต่างๆ เราใช้ทนอยู่ มันไม่ใช่ปัญญาใช่ไหม” ใช่! “ถ้าใช้ปัญญา ปัญญาอย่างไร” ถ้าปัญญามันเกิดขึ้นอย่างทีว่าจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นกาย จิตเห็นเวทนา จิตเห็นธรรม เห็นตามความเป็นจริง แล้วจับพิจารณาของมันไป ถ้าปัญญาอย่างนั้นเกิดขึ้น เราจะรู้จักภาวนามยปัญญา พอรู้จักภาวนามยปัญญาแล้ว เราพิจารณาของเรา

ฝึกหัดของเราต่อเนื่องไป พอมันเสื่อมมามันจะเทียบได้เลย พอเสื่อมมา เวทนาเป็นเรา เราเป็น เวทนา คือมันอึดอัดขัดข้องไปทุกอย่างเลย

แต่ถ้าจิตมันสงบ จิตมันสงบจิตเป็นอิสระ จิตมันมีความสุข มันจะไปคิดเรื่องอะไร ทำอะไร แหม! ทำไมมันสุขยอด สุขยอด แต่พอเดี๋ยวมันเสื่อมนะ มันไม่สุขยอดหรอก มันกระที่บแบนแต่ดีแต่เลย แล้วใครทำ กิเลสเรา กิเลสเราทั้งนั้น กิเลสเราทำเรา แต่ถ้ายังไม่ได้ปฏิบัติไปถึงจุดนี้ เรายังไม่เห็นถึงการพิจารณา เรายังไม่เห็นถึงการใช้ปัญญา เราก็ยังไม่มีประสบการณ์ใจ

แต่ถ้าจิตมันสงบมันไปเห็นแล้ว พอมันเสื่อมมันถึงรู้ อ้อ! เวลามันใช้ปัญญามันเป็นปัญญาอย่างนี้ มันคล่องตัวอย่างนี้ แล้วมันแว้งว้างอย่างนี้ เวลามันเสื่อมมาแล้ว โอ้ย! มันอันตู่อย่างนี้ มันคิดอะไรไม่ออกอย่างนี้ มันเหยียบย่ำอย่างนี้ เหมือนคนไม่เคยกินอาหารรสเลิศ มันก็รู้ว่าอาหารรสปกติกับอาหารรสเลิศแตกต่างกันอย่างไร เวลาเคยกินแต่ของเน่า อร่อย อร่อย พอไปเจอของดีๆ เข้า โอ้ย! มันไม่เหมือนของเน่าที่เราเคยกินเลย มันก็จะรู้เลยว่า อ้อ! มันมีอาหารรสเลิศอีก มันไม่ใช่มีแต่ของเน่าๆ อย่างนี้

นี่ก็เหมือนกัน พิจารณาเวทนา อดทน อดทนอยู่ เห็นใหม่ ของเน่าๆ ของเคยกินอยู่อย่างนี้ แต่ถ้ามีปัญหาขึ้นไปบ๊ีบ ไอ้โฮ! มันเป็นอาหารรสเลิศเลย นี่มันเห็นความแตกต่างแล้ว ถ้าอย่างนี้แล้วคุยกันง่ายๆ เลย พอคุยกัน ครูบาอาจารย์ของเราเวลาทำสนทนาธรรมกันนะ ไอ้โฮ! มีแต่เรื่องสุขยอด สุขยอด ไม่ใช่เอาสี่ข้างเข้าถู่ มันก็มีความเห็นอย่างหนึ่ง เราก็มีความเห็นอย่างหนึ่ง แล้วก็เอาชนะคะคานกัน แล้วได้ประโยชน์อะไร ไม่มีใครได้ประโยชน์เลย ได้แต่ความบาดหมาง แต่ถ้าเป็นจริงๆ นะ อู้ฮู! อู้ฮู! ร้องอู้ฮู! อู้ฮู! เลยนะ

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์เรานะ ไม่ต้องอู้ฮู! หรือ อ้าปากก็รู้แล้วจริงหรือเท็จ เพียงแต่ว่าด้วยมารยาท ด้วยมารยาทของท่าน ท่านจะพูด ไม่พูด บางอย่างท่านรู้แล้วแหละ ท่านไม่พูดเพราะพูดไปแล้วมันรู้ไม่ได้ไง สังเกตได้นะ เวลาครูบา-อาจารย์เรา พระบางองค์ว่าอยู่ใกล้ๆ ท่าน

ใกล้ๆ ท่าน ใกล้ๆ แต่มันพูดไม่รู้เรื่อง เหมือนเราเด็กๆ ที่มันไม่รู้ พูดให้มันรู้เป็นไปไม่ได้หรือ
ภาวนาไม่เป็นพูดให้มันเป็น เป็นไปไม่ได้หรือ ออก แล้วถ้ามันไม่เป็นแล้วยังพูดเท่าไรมันก็ยิ่งง

นี่เราอยู่ด้วยกัน อยู่ด้วยกันด้วยความเป็นสุข อย่าให้เขาอยู่ด้วยความงๆ อยู่ด้วย
ความไม่แน่ใจเลย ก็บอกที่เขาจะได้พอ คนรู้ที่อยู่อย่างนั้น จิตที่สูงกว่ามันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าจิต
เสมอกัน เข้าใจเหมือนกัน จิตที่สูงกว่าเห็นหมด จิตที่ต่ำกว่าไม่มีความรู้ ไม่มีความสามารถรู้จิต
ที่สูงกว่าได้เด็ดขาด เด็ดขาด นี่ข้อ ๒ เนาะ

“๓. ผมจะต้องภาวนาอย่างไร จึงจะก้าวหน้ามากกว่านี้ครับ เพราะผมเคยนั่งดูตามลม
จนรู้สึกตัวเองตกวูบและรู้สึกตัวลอยอยู่ในอากาศ แต่เกิดขึ้นในช่วงสั้นๆ แป๊บเดียว และเกิดขึ้น
แค่ ๒ - ๓ ครั้งนี้เอง และไม่เกิดขึ้นอีกเลย ผมอยากเจอสภาวะแบบนี้”

ใช้สภาวะแบบนี้ ธรรมทั้งหลายเกิดแต่เหตุ ถ้าเหตุมันสมควร เหตุมันเป็นจริงแล้ว มัน
เกิดสภาวะแบบนี้ น้ำหยดลงหินทุกวัน หินมันยังกร่อน ถ้าเรากำหนดพุทโธหรือใช้ปัญญา
อบรมสมาธิ ถ้าจิตมันสงบ จิตมันมีกำลังของมัน มันก็จะมีอาการอย่างที่คุณถามว่า “มันเกิด
อาการตกวูบ” อาการตกวูบเป็นอาการที่จะเข้าสมาธิเท่านั้นนะ เวลาจิตมันวูบ วูบขนาดไหน มัน
วูบ วูบให้คนตกใจ มันวูบให้เราออกจากการกระทำ มันวูบ “ตายแล้วนะ กำลังจะตายแล้วนะ”
ใช้คนนี้จะออกเลย

อาการวูบ อาการตก อาการอย่างนี้คืออาการจิตจะเข้าสู่ฐาน แต่ยังไม่เข้า แล้ววูบไม่มี
วันจบนะ ของตกจากที่สูงนะ มันก็แค่อยู่ระยะทาง มันตกแล้วก็จบไป แต่ถ้าจิตมันวูบ วูบ วูบ
วูบอยู่อย่างนั้น ครึ่งวันวูบอยู่อย่างนั้น ไม่มีถึงที่สุดหรือ นั่นคืออาการ อาการมันมีสมมุติช่วยอยู่
ด้วย แต่ถ้ามันจะวูบอย่างไรเราก็ยังพุทโธ วูบอย่างไรเราก็ยังอยู่ในคำบริกรรมนะ ใช้วูบก็วูบไป
ใช้วูบคือสิ่งที่มันจะชักออก

ฉะนั้น อาการที่วูบอย่างนี้ “๑. ผมเคยวูบอยู่สองครั้ง แล้วเกิดอาการตัวลอยต่างๆ”

อาการอย่างนี้ อาการที่จิตจะเข้าสมาธิทั้งนั้นเลย อาการที่เกิดตัวลอยเกิดต่างๆ อาการที่เกิดตัวลอย นี่เป็นความรู้สึกนะ ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านจิตสงบแล้ว แล้วท่านตัวลอยจริงๆ ที่หลวงปู่เสาร์ท่านพิสูจน์ตัวท่านเอง จิตสงบแล้วมันเหมือนกับตัวลอยขึ้นมาได้ ท่านถึงเอาไม้ขีดไฟไปเสียบไว้บนจาก บน แล้วก็มากำหนด เวลากำหนดขึ้นไป พอจะออก ตกเลยนะ สุดท้ายแล้วต้องประคองจิตไว้ พอมันลอยขึ้นไปแล้ว กำหนดจิตประคองไว้ แล้วให้มือไปจับ แล้วกลับมาอยู่ในสถานะเดิม แล้วกำหนดจิตให้ลงมา พอถึงพื้นเพราะมันรู้สึกได้ พอถึงพื้น เห็นไหม ออกจากสมาธิ ลืมตา อ้อ! ไม่ขีด นี่ลอยจริงๆ ไร้อย่างนี้

แต่หลวงปู่ขาวที่ว่าท่านลอยอยู่บนอากาศ ที่ทหารอเมริกันที่เห็นนะ ครูบาอาจารย์เราทำเยอะนะ แต่อาการแบบนี้เขาเรียกอภิญาไม่ใช่อริยสังข์ แต่ครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นหลักแล้ว ถ้าจิตท่านมีคุณธรรมแล้ว ส่วนใหญ่แล้วท่านฝึกหัดของท่าน แต่! แต่ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติใหม่ๆ จิตยังเป็นปุถุชนอยู่ พอเกิดอาการอย่างนี้แล้วมันจะสำคัญตม มันจะเป็นโทษมากเลย

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์เราที่ท่านปฏิบัติ ท่านจะไม่ข้องแวะเรื่องอย่างนี้เลย ท่านพยายามจะทำใจท่านให้สงบ แล้วยกขึ้นสู่อริยสังข์ ยกขึ้นสู่อริยสังข์จะความจริง แล้วพยายามพิจารณาของท่านเพื่อถอดเพื่อถอนกิเลส พอถอดถอนกิเลสแล้วนะ พอกิเลสมันไม่มากวนแล้ว จะไปลองพิสูจน์เรื่องอย่างนั้นได้ ของสบายๆ มันเป็นของนอก อริยสังข์ใจ มันเป็นของประจำโลกใจ ฤๅษีไซโพรเขามีเขาอยู่แล้วไง

นี่พูดถึงว่าอาการจะเข้าสมาธินะ อาการจะเข้าสมาธิ เรื่องสมาบัติ เรื่องอภิญญามันเป็นเรื่องหนึ่ง เรื่องจิตสงบ คีล สมาธิ ปัญญา คีล สมาธิ ปัญญา สมาธิคือจิตสงบ จิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นแล้วจิตมีกำลัง จิตมีกำลังมันเปรียบเทียบนะ เปรียบเทียบ เมื่อกี้เราบอกอย่าไปยุ่งกับเขา แต่เราเปรียบเทียบ เปรียบเทียบคนเล่นไฟ ตำรวจมาจับ มันโมโห มันไปได้ร้อยแปดเลย คนไฟไหม้ ไฟไหม้บ้าน มันแบกของหนักๆ มันแบกได้หมดเลย นั่นมันเพราะอะไร

เราจะเทียบถึงว่าจิตที่มีกำลัง จิตที่มีกำลังไง ถ้าจิตมีกำลัง พอจิตมันสงบแล้ว ถ้ามันมีกำลังของมัน ถ้ามันพิจารณาไป มันจะมีกำลังอย่างนั้น นี่คือสมาธิ ไม่ต้องเหาะเหินเดินฟ้า ไม่ต้องตัวลอย ไม่ต้องใดๆ ทั้งสิ้น ไม่เอา ไม่เอา แต่สิ่งที่มันเป็น มันเป็นอย่างนั้นอย่างไร

นี่พูดถึงว่า “ผมเคยเป็นแป็บเดียว แป็บเดียว เคยเป็นอย่างนั้น เคยเป็นแบบนี้”

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เพราะเราฝึกหัดภาวนาของเรา เราภาวนาของเรา มันเกิดอาการแบบนี้ แต่เวลาเกิดอาการแบบนี้ ถ้าคนที่เกิดอาการแบบนี้แล้วถามเราโดยเฉพาะ เราจะบอกให้กลับมาพุทโธเลย กลับมาพุทโธ กลับมาที่ปัญญาอบรมสมาธิ กลับมาที่เหตุ เราต้องสร้างเหตุให้มากขึ้น สร้างเหตุให้มันคงขึ้น อาการแบบนี้มันจะหดเข้ามา อาการจะลอย อาการจะวูบเวียนมันจะหดเข้ามา หดเข้ามาที่ไหน หดเข้ามาที่ตัวเองไง หดเข้ามาที่จิตจับบีบมันก็ไม่วูบแล้ว วูบเพราะเราออกไปรับรู้วูบไง เวลามันวูบจนถึงที่สุดแล้วมันหายหมดละ เพราะเราก็เคยวูบมาก่อน เราก็วูบมา วูบมาอย่างนั้นนะ ใหม่ๆ วูบ

ครูบาอาจารย์พอวูบ หนึ่ง ลมหายใจละเอียด ลมหายใจไม่มี จะตายนะ วูบ วูบ มันจะตกเหวนะ เดี่ยวมันตกไปมันกระแทกตายนะ ความรู้สึกของสัญชาตญาณของมนุษย์เป็นแบบนี้ อาการแบบนี้เป็นอาการ มันจะวูบขนาดไหน กลับมาที่พุทโธ เอ็งจะวูบ เอ็งวูบไป ข้าไม่เกี่ยว ข้าอยู่กับพระพุทธเจ้า ข้าอยู่กับพุทธานุสติ อาการแบบนี้จบหมด เราบอกว่าอาการแบบนี้เป็นอาการที่จะเข้าสมาธิ

ฉะนั้น “ขณะอาการที่เข้าสมาธิ เขาบอกว่าเขาเป็นได้ ๒ - ๓ ครั้ง แล้วไม่เกิดอีกเลย ผมอยากเจอสภาวะแบบนี้”

เพราะผมอยากเจอสภาวะแบบนี้ อาการที่จะเข้าสมาธิ เห็นไหม จะเข้าสมาธิ จะเข้าสู่สมาธิเพราะถ้ามันวูบจนถึงที่สุด ก๊ก! มันจะเข้าสู่ฐานสมาธิเลย แต่มันวูบอยู่อย่างนั้น เพราะมันไม่เข้าสมาธิ แต่คนที่ยังไม่ได้สมาธิกับบอกว่า “ผมอยากได้อาการแบบนี้” อยากได้

อาการหรืออยากได้จิตสงบ ถ้าอยากได้จิตสงบนั้นเป็นบาทฐาน คือ สมาธิ ปัญญา ค่อยๆ แก้ไป
นี่พูดถึงว่าถ้ามันยังภาวนาไม่ได้ ภาวนายังไม่เป็น มีสิ่งใดนี่ประสบการณ์

ฉะนั้น สิ่งที่อยู่ๆ เกิดได้จริงทั้งนั้น แล้วเกิดอาการตัวใหญ่ตัวพองนั้นเป็นปกติแล้ว ถ้ามัน
ว่าง ว่างจนน้ำหูน้ำตาไหล ฮุย! นั่นเกิดปกติ พอเกิดจากปกติมันก็จะมาสุข พอสุขแล้วก็จะเกิด
ความตั้งมั่น เกิดกำลังของจิต เวลาพูดเป็นทฤษฎีแต่มันต้องเกิดอย่างนี้ใหม่ ไม่! มันเกิดในตัว
มันเองพร้อมหมด มันพร้อมในตัวมันเอง มันรู้ในตัวมันเอง แต่โดยหลักโดยการอธิบายอาการ
ของจิต มันเป็นแบบนี้

ฉะนั้น นี่พูดถึงอาการของจิต เคยภาวนาอย่างนี้ เราก็ทำของเราต่อเนื่องไป เรากลับมา
ที่พุทโธ กลับมาที่ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราต้องการสมาธิเป็นบาทเป็นฐาน แล้วเราพยายาม
ฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใช้ปัญญาเพื่อจะเข้าสู่มรรคสู่ผล เราเกิดเป็นคน เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิด
มาพบพระพุทธศาสนา เราเป็นชาวพุทธ เราต้องการมรรคต้องการผล เราไม่ต้องการสิ่งใดๆ
ทั้งสิ้น

สิ่งที่ว่ามันเป็นผู้วิเศษที่จะเหาะเหินเดินฟ้า ที่จะไปรู้สิ่งต่างๆ ให้มันเป็นขึ้นเป็นอันของ
เราก่อน แล้วอาการที่มันจะเกิดขึ้นอาการทั้งนั้น อาการที่ว่างไว้ ถ้ามีครูบาอาจารย์นะท่านจะ
ช่วยเราตรงนี้ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์เราจะคิดเลยนี่คือธรรม นี่คือธรรม มันเป็นความมหัศจรรย์
คนไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นพอเห็นมันก็มหัศจรรย์ทั้งนั้น แต่! แต่มันเจือไปด้วยสมุทัย เจือไปด้วย
อวิชชา เจือไปด้วยความไม่รู้ ไม่รู้ เพราะมันยังไม่รู้ถึงถามมานี่ไง แต่ถ้ารู้แล้วนะไฉนนี้เป็นบาท
ฐานเลย แต่! แต่เป็นเรื่องวิกฤติของผู้ปฏิบัติต้องผ่านทั้งนั้นนะ มันเป็นเรื่องวิกฤติเลยละ

วิกฤติ หมายความว่า คนเรายังไม่มีกำลัง ยังไม่รู้ แล้วไปเจอมันไง แล้วก็หาทางออก
ไม่ได้ แต่ถ้าคนที่ผ่านแล้ว เออ! ก็แค่นั้นเอง แต่จะกว่าแค่นั้นเอง ถ้าไม่แค่นั้นเองนะ ติดแค่นี้ไป
ไม่ได้ด้วย ติดอยู่อย่างนี้ แล้วก็คิดว่าอันนี้คือเป้าหมาย แต่ความจริงไม่ใช่ อาการรูป อาการตัว
ลอยต่างๆ อาการ อาการ คำว่า “อาการ” จิตเห็นอาการของจิต แต่อาการเป็นเรา เราไม่เห็น

อาการใจ ถ้าจิตมันสงบแล้วจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นหมดเลย อ้อ! อ้อ! อ้อ! อ้อแล้วตอนนี้ก็จับได้แล้ว ทีนี้ก็วิปัสสนาต่อเนื่องไป นี่พูดถึงข้อที่ ๓

“๔. ผมเคยได้ยินว่าถ้าบุญบารมีไม่ถึงปฏิบัติอย่างใดก็ได้ผลแบบที่ตั้งใจไว้ จริงหรือเปล่าครับ”

บุญบารมีมันก็เกิดจากการกระทำ บุญบารมี คน เห็นใหม่ คนที่มีบุญบารมี ดุสิ ดูอย่างเช่นพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ไปฟังพระอัสสชิได้เป็นพระโสดาบัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเทศน์ขุฎิล ๓ พี่น้อง เห็นใหม่ สิ่งนี้เขาได้สร้างไว้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณ ว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรารภนารือสัตว์ ขนสัตว์ รือสัตว์ขนสัตว์หมายความว่าเขามีบารมีเต็มหรือไม่ บารมีเต็ม บารมี เห็นใหม่ คำว่า “บารมี” นะ นี่พูดถึงฝ่ายที่ว่าเวลาองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเทศน์ว่าการแล้วได้มาง่ายๆ เลย

ทีนี้ยกกลับมาที่พระองค์อุลิมาล พระองค์อุลิมาลฆ่าคนมา ๙๙๙ ศพ คนที่ฆ่าคนมา ๙๙๙ ศพ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้าก็เล็งญาณเหมือนกัน แต่เขาก็มีบารมีใจ ถ้าเขาไม่มีบารมี มันไม่สามารถเทศน์ให้เขาสู่เป็นพระอรหันต์ได้ เขาฆ่าคนมา ๙๙๙ ศพด้วยความเห็นผิด ด้วยอาจารย์ที่หลอกลวงบอกว่า ต้องการนี้ของคนเพื่อจะมาแลกกับวิชาที่จะเรียน เขาเจตนาของเขา เขาเจตนาอยากได้วิชา แต่พออาจารย์บอกว่าต้องได้นี้คนมาพันนี้ พันนี้ก็พันคน ฆ่าคนมา ๙๙๙ ศพนะ

คำว่า “บารมีของเรา” ก็ต้องเป็นบวกหมดใจ ไม่ทำอะไรผิดพลาดเลย เป็นเทวดาลอยมาจากก้อนเมฆเลย เออ! คนนี้บารมี ใจคนนี่มาจากรากหญ้าเลย ใจนั้นไม่มีบารมี บารมีมันเกิดจากสร้างสมมาเป็นพันธุกรรมของจิต ถ้าพันธุกรรมของจิต จิตที่มันมีอำนาจวาสนา มันฟังอะไรนะ มันเข้าใจนะ ฟังอันนี้เป็นธรรม เออ! ไซ้ ถ้าฟังแล้วเป็นกิเลสมันไม่เอา นี่คนที่บารมี

นี่ก็เหมือนกัน ผมเคยได้ยินมาว่า “ถ้าบุญบารมีไม่ถึง ปฏิบัติอย่างไรก็ได้ไม่ผล ถ้าไม่มีบุญบารมี” หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านบอกว่า “คนที่มีความฉลาดเท่านั้น ถึงจะได้นับถือศาสนาพุทธ” เราเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ เราเป็นพุทธศาสนิกชน มีศาสนาใหม่ มันมี แล้วพุทธศาสนิกชนแล้วเรายังอยากประพฤติปฏิบัติ มีบารมีใหม่ มี แต่เวลามีบารมีแล้ว ทำไมผมภาวนาแล้วเป็นอย่างนี้ล่ะ

เออ! เวลาภาวนา บารมีมันทำให้เรามาภาวนา บารมีจะทำให้เราเข้าไปเผชิญหน้ากับมาร ไปเห็นหน้ากิเลสแล้วได้ต่อสู้กับมันไง ถ้าได้ต่อสู้กับมันด้วยมรรคด้วยผล เอาอะไรไปสู้กับมัน ธรรมาวุธ ต้องมีอาวุธ ไปจับผู้ร้ายไปมือเปล่า ผู้ร้ายฆ่าตายหมดนะ เราจะจับผู้ร้ายเราต้องมีอาวุธ อาวุธคือ ศีล สมาธิ ปัญญา มีสติไง มีสติมีสมาธิเข้าไปสู้กับมัน ถ้าเข้าไปสู้กับมันนี่คือบารมี นี่ภาวนาจะได้ ไม่ได้ เราก็ชวนชวายเป็น

จะบอกว่าคนที่ไม่มีบารมี ถ้าไม่มีบารมีก็แบบพวกเราที่ทุกข์ขี้ยาก ภาวนาจะเป็นจะตาย เวลาคนที่มีบารมี ภาวนาแล้ว มันฟังแล้ว มันเข้าใจ มันเป็นไปได้ แต่เราก็ย้อนกลับมาพระพุทธเจ้า ๖ ปี เวลาเราพูดเรื่องอย่างนี้ เราจะพูดถึงตัวเราเอง ตัวเราเองตอนที่ปฏิบัติใหม่ๆ เกือบเป็นเกือบตาย แล้วเวลามันท้อแท้ๆ เราจะระลึกรู้ ๒ องค์ องค์หนึ่งคือพระพุทธเจ้า องค์หนึ่งคือหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นทุกข์ยากกว่านี้ หลวงปู่มั่นนะเวลาท่านปฏิบัติ ฤดูจะไปมีแต่คนขับไล่ออกจากหมู่บ้าน มีแต่คนไม่สนับสุนนทั้งนั้นหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ตอนภาวนา

นี่ในประวัติหลวงปู่มั่น หลวงตาท่านบอกเอง เขียน ๗๕ เปอร์เซ็นต์ เขียนในแง่บวก แง่ลบที่โดนเขาขับไล่โดนอะไร หลวงตาท่านบอกว่า เขียนไปแล้วไม่เป็นประโยชน์ สิ่งทีกระเทือนกันไม่เขียน ท่านเขียนแต่เรื่องดีๆ ทั้งนั้น แต่ของเรา เราฟังท่านเล่า เล่าเวลาว่าหลวงปู่มั่นท่านทุกข์ยากอย่างไร โอ้โฮ! มันสะเทือนใจนะ พอสะเทือนใจก็ย้อนกลับมาที่เราใจ เราไม่เคยไปเจออย่างนั้นเลย ถ้าเราไม่เคยอย่างนั้น แสดงว่าเราก็มีบารมีไม่ต้องทุกข์ใจ

นี่ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาผู้ถาม เราต้องการให้ผู้ถามมันมีกำลังใจใจ เราต้องการให้มีกำลังใจ ฉะนั้น บารมีเรามีอยู่แล้ว ถ้าไม่มี เราไม่ชวนชวาย ไม่มาปฏิบัติหรอก คนที่ปฏิบัติธรรมนะ โดยสังคมาของพวกเราแล้วให้พวกนี้พวกมีปัญหา ให้พวกไปวัด ให้พวกนี้พวกมีปัญหา เขาก็มองเราแปลกๆ อยู่แล้ว เราต้องฝันมา แต่เราก็ยังฝันได้

ฉะนั้น เราถึงไม่สนใจเรื่องอย่างนี้เลย เวลาถูกต้องไป บิณฑบาตไป ใครจะด่า ใครจะว่า เรื่องของเขา ใครจะว่าอย่างไรเรื่องของเขา ขออย่างเดียวเท่านั้น ดูแลใจเราให้ได้ คือเขาด่าแล้วอย่าหวั่นไหว เขาด่าแล้ว เหมือนกับเขาพยายามเสียดสี เห็นไหม ประชดประชันให้เราเป็นไปแบบเขา ให้เราพอเขาเสียดสี ประชดประชันขึ้นมา ก็ประชดชีวิต ทำตรงข้ามเลย ทั้งๆ ที่จะมาทำดี แต่คนมาเหย้าเข้าหน้าเดียว ประชดชีวิตเสียไปเลย ไม่ทำอย่างนั้น

ฉะนั้น เราต้องมีบารมี เขาจะว่าอย่างไรเรื่องของเขา ดูองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าทุกข์ยากมาขนาดนั้น ทั้งๆ ที่สร้างวาสนามาสมบูรณ์นะ แล้วมาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ถ้าไม่มีอำนาจวาสนานะ เอาตัวเองรอดยังเอาแสนยาก เอาตัวเองรอดแล้วยังสอนคนอื่นได้ แหม! หายาก หายากมากๆ เวลาเราทุกข์เรายาก เราจนตรอกจนมุมนะ เราจะระลึกถึงสององค์นี้ประจำ ระลึกแล้วมันแบบว่า อ้อ! ทุกข์ของเราจีบๆ ใ้ที่ว่าทุกข์ๆ จีบๆ เลย มันก็ทำให้ฝันมาได้นะ

คติพจน์ประจำใจเรา เวลามันทุกข์มันยากมันไม่มีทางออกนะ ระลึกถึงพระพุทธเจ้า ระลึกถึงหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านทุกข์ยากมากกว่าเรา ใ้ทุกข์ของเราซีเล็บ พอซีเล็บแล้วมันก็ฝัน แล้วก็ทำได้ไง นี่พูดถึงว่า ถ้าไม่มีบารมี ต้องมีดี ไม่มีเราจะมาปฏิบัติหรือ คนที่ปฏิบัติเหมือนคนมาวัด คนทุกข์คนยาก คนไม่มาวัดเลย เวลาคนที่มีสติปัญญาขึ้นมา เขาก็ชวนชวายมาวัดของเขา ใ้ไม่มาวัดเลยก็ทุกข์ มาวัดก็ทุกข์ ต้องหาเงินหาทองไปเปลี่ยนเป็นปัจจัยมาวัดก็ทุกข์อีก ใ้! ไม่มาวัดก็ทุกข์ มาวัดก็ทุกข์ ใ้! จะเอาอย่างไรดีวะ

แต่มาวัดมาวา จริงๆ แล้วแค่อนุโมทนาทานก็ได้ มาวัดมาวานะ เอาหัวใจมานะ ไม่ต้องอะไรมา วัดเรามาได้เลย ถ้าตกระกำลำบากนะ วัดเราเลี้ยงได้ ว่าอย่างนั้นเลยนะ เราเลี้ยงได้

เราดูแลได้ เราดูแล ไม่ต้องห่วง ขอให้มาเถอะ ขอให้ทำจริง แต่นี่มันไม่อย่างนั้น คนเราพอ มาแล้วมันก็คิดร้อยแปด ออกนอกกลุ่มออกไป นี่พูดถึงเวลาคนมันคิดประชดชีวิตไง แต่เรา ไม่ได้คิดประชดชีวิต เราคิดถึงความจริงเนาะ จบ

ถาม : เรื่อง “สวดมนต์ไม่ออกเสียง”

ลูกกราบหลวงพ่อกะ มี ๒ กรณีคะ

กรณีที่ ๑ เนื่องจากตอนนี้อยู่ป่วย ลูกโอบมาก เวลาสวดมนต์จึงสวดแค่มีเสียงออกใน ลำคอแค่นั้น

กรณีที่ ๒ ถ้าลูกอยู่กับคนหลายคน ถึงเวลาที่ลูกจะสวดมนต์ ลูกก็จะสวดอยู่แต่ใน ลำคอ เหมือนแค่พิมพ์ โดยที่ไม่ได้ออกเสียงดังออกมา เพราะเกรงว่าจะไปรบกวนคนอื่น

ทั้ง ๒ กรณีนี้ ลูกกระทำไป จะถือว่าเป็นการสวดมนต์หรือเปล่าคะ

ตอบ : เป็นสิ เป็นการสวดมนต์แน่นอน เป็นการสวดมนต์นะ เวลาสวดมนต์ เราสวดมนต์ออก เสียงก็ได้ สวดมนต์ในลำคอก็ได้ กรณีสวดอย่างนี้ ระวังถึงหลวงปู่ชอบๆ หลวงปู่ชอบท่านมาอยู่ ทางเพชรบูรณ์ ท่านไปองค์เดียว แล้วท่านก็สวดมนต์ทำวัตรตอนเช้าเย็น ทีนี้พอทำวัตรเช้าเย็น ใ้อโฮ! ท่านก็สวดธรรมดาคงค์เดียวไช้ใหม่ องค์เดียวอยู่ในป่าเสียงมันส่งดนะ ท่านก็นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต ก็สวดแบบเราเนี้ ธรรมดๆ เนี้ แล้วถึงเวลาแล้วท่านก็จะวิเวก จะเปลี่ยนสถานที่

เวลาท่านคืนนั้นก่อนจะเปลี่ยนสถานที่ ท่านบอกว่า “ท่านนั่งสมาธิภาวนา ใ้อโฮ! เทวดามาเต็มเลย มาอาราธนาท่าน ไม่ให้ท่านไป บอกว่า “ขอให้ท่านอาจารย์อยู่ที่นี้ เพราะท่าน อาจารย์อยู่ที่ พวกเกล้ากระผมมีแต่ความสุข มีแต่ความสุขขึ้นทั้งนั้นเลย”” “มีความสุขอย่างไร ละ” “มีความสุขเวลาท่านทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น ใ้อโฮ! มันกังวานไปทั่วเลย ใ้อโฮ! เสียงมันไพเราะ มาก”

แล้วหลวงปู่ชอบท่านมาเล่าให้หลวงตาฟัง หลวงตาก็เล่าให้เราฟัง เราฟังมาจากหลวง ตาเหมือนกัน ท่านบอกว่า “เราก็สวดมนต์ธรรมดานี้ นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต ะระวะโต

สัมผัสสัมผัสผัสสะ ก็อยู่คนเดียว ไม่ใช่คนบ้า ตะโกนเนาะ ท่านก็สวดของท่าน ท่านบอกมัน กังวานไปทั่ว เทวดา โอ้โฮ! ได้ยินไปหมดเลยนะ”

แล้วเวลาท่านจะย้ายสถานที่ ท่านจุดธูปต่อไป เทวดามาอาราธนาท่านเลยนะ บอกว่า ท่านอยู่ที่นี่ อู้ฮู! เทวดามีแต่ความสุข เทวดาเขาคนมีศีล มีศีลมีธรรม มีความสุขมาก แล้วพอ ท่านจะจุดธูปไป มันจะแห้งแล้งไป มันจะว่าเหวี่ยง ก็อาราธนาท่านอยู่ที่นี่ต่อไป ท่านก็อยู่โปรดเขา เสร็จแล้วท่านก็ไป นี่พูดถึง เห็นไหม ใ้ที่ว่านะโม ตัสสะ ภะคะวะโต ก็สวดปกติ มันกังวานไปทั่ว กังวานไปทั่วเพราะว่าท่านมีศีลมีธรรมของท่าน ใ้รื่องของเรา ใ้รื่องของเราที่ว่าเวลาสวด มนต์

“กรณีที ๑ ตอนนี้อยู่ถูกป่วย ลูกโอบมาก สวดมนต์มันไม่มีเสียงออกมา มีเสียงแคในลำคอ”

ก็สวดอยู่แล้ว จริงๆ สวดมนต์ก็สวด ถ้าจิตมันมีเจตนา จิตมันสวดมนต์ก็ถูกต้อง ก็ ถูกต้อง ใ้รื่องที่เขาสวดมนต์ออกเสียงโดยเป็นหมู่คณะนั้น มันเป็นกิจกรรมไง ศาสนพิธี ฉะนั้น เราอยู่ในพิธีนั้น เราก็ร่วมพิธีไปกับเขา แล้วอย่างนี้ เวลาวงการพระ เวลาพระเขา ถ้าพระ เขามีกิจนิมนต์บ่อยๆ เขาสวดแล้วเขาจะเข้าหากัน แต่อย่างพระเราออกไปสวดที่ไร ล่มทุกที มัน จะไปขัดแย้งกับเขาไป เพราะเราไม่ได้สวดร่วมกันไป

ฉะนั้น เวลาไปสวดมนต์ เขาจะมีประธานอยู่องค์หนึ่ง แล้วก็สวดร่วมกันเป็นหลักไว้ ถ้า มันไม่ได้สวดร่วมกัน มันออกเสียงสูง เสียงต่ำ เสียงสั้น เสียงยาว เสียงใหญ่ เสียงเล็ก มันจะมี ขัดกัน แต่ถ้ามีประสพการณ์นะ เราคลอไปกับเขา เราคลอไปกับเขา นี่พูดถึง ฉะนั้น พระที่เขามี กิจกรรม เขามีกิจนิมนต์บ่อยๆ เขาจะคล่องมาก ชำนาญมาก

ใ้พระกรรมฐานเรา นานๆ ออกไปที่ ไปเจอกับเขา สวดธัมมจักขุ คลอไปกับเขา คลอ ไปกับเขาดีๆ นะ อย่าเสียงดัง ถ้าเสียงดังแล้วดนตรีมันผิดโน้ตไป มันไปขัดกับเขาหมดละ เวลา คนที่เขามีประสพการณ์เขาก็จะพยายามทำให้งานมันผ่านพ้นไปด้วยดี แต่ผู้ที่ไม่เคยไปงานเลย

อย่างครูบาอาจารย์ท่านพยายามรักษาพระไว้ ท่านไม่ให้ไปงาน เพราะไปงานแล้วมันมีผลกระทบ ผลกระทบเรื่องโลกเยอะมาก เราไม่ไปอยู่แล้ว นี่พูดถึงเอามาเปรียบเทียบไง

ฉะนั้น “กรณีที่ ๑ ถ้าเขาสวดมนต์เสียงในลำคอถูกต้องไหม”

ถูก ทีนี้ถูกก็ถูกแก่ตัวเรา คือเราตั้งใจของเราแล้วไง แต่ถ้าเวลาเราออกไปในศาสนพิธี สวดร่วมกับเขา เพียงแต่ว่าเราไม่ไปชัด ไม่ไปแย้ง ไม่ให้ไปทำให้เขาล่ม จบแล้ว บางทีคนมันไม่รู้กาลเทศะเนาะ อย่างเช่น เราออกไปอวดเก่ง ตะโกนเสียงดังลั่นเลย แล้วไม่เข้ากับเขาเลย ไปทำให้เขาล่มหมดเลย ไอ้กรณีนี้ใช้ไม่ได้ กรณีนี้เสียหาย เออ! ทำอวด แหม! เสียงดังฟังชัดเลยนะ แต่ที่ไหนได้ เสียงไม่เข้ากับเขา โธ่! งานเขาเสียหาย

เออ! ถ้าเสียงดังก็ต้องเข้ากับเขาได้ด้วย เขาเรียกจังหวะจะโคนให้ได้ไปกับเขา ถ้าเราไม่ได้ไปกับเขา เราก็พยายามจะให้ไปกับเขา นี่พูดถึงเวลาสวดมนต์เป็นศาสนพิธีนะ แต่ถ้าสวดคนเดียวอย่างไรก็ได้ ยิงอยู่คนเดียว ถ้าอยู่คนเดียวนะ ปิดห้องหมดเลย ตะโกนเข้าไปเถอะ แต่ถ้าของเรา เราก็สวดในลำคอ เราก็สวดเบาๆ เราก็สวดของเรา สวดเบาๆ สวดเบาๆ ไอ้โฮ! มันด้วยความเป็นข้อเท็จจริงมันไปไกล

“๒. ถ้าลูกอยู่หลายคน ถึงเวลาที่ลูกจะสวดมนต์ ลูกก็จะสวดอยู่ในลำคอเหมือนที่พิมพ์โดยที่ไม่ได้ออกเสียงดังออกมา เพราะเกรงว่าจะไปรบกวนคนอื่น”

ถูกต้อง มารยาท จริงๆ นะ คนไปวัดไปวา แต่มีมารยาทสังคม สุกดยอดเลย ส่วนใหญ่ไปวัดไปวาแล้ว มารยาทสังคมมันเก็บไว้ไง อยากจะโชว์ อยากจะอะไร เสียหาย เราเป็นอย่างนี้ทั้งนั้น ส่วนใหญ่แล้วมนุษย์เป็นอย่างนั้น มนุษย์เป็นสัตว์สังคม แค่สองคนก็มีปัญหาแล้ว ฉะนั้นพอมีมากขึ้น แต่ถ้ามนุษย์มีคุณธรรมในใจนะ เขาเก็บไว้ทั้งนั้นนะความดี

โอ้! หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ เฉพาะตัวท่าน ภาวนาให้คนเห็นไม่ได้ ถ้ายังมีคนอยู่ ท่านไม่เคยลงทางจงกรม คนขึ้นกุฏิหมดแล้ว ๔ พุ่ม ๕ พุ่มท่านถึงลงทางจงกรม ถ้าจะเดินจงกรมโดยปกติ ท่านต้องไปเดินในป่า มันแตกต่างกับเขา ไอ้เราแอดซันเนาะ กลัวเขาจะไม่เห็นเราภาวนา

เดินแฉีกเลยนะ โอ้โฮ! บ้าบอคอแตก คนเรามันมีเป้าหมายแตกต่างกันไง ถ้าเรามีคุณธรรมของเรา เราทำของเราอย่างนี้ ถ้าทำของเราอย่างนี้มันก็ถูกต้อง

ฉะนั้น สิ่งที่ทำมาถูก เพียงแต่ว่าเราไม่ให้ไปกระทบกระเทือนใคร ไม่กระทบกระเทือนเว้นไว้แต่เวลาคนเขาน้อยๆ เขาต้องการให้คนไปนั่งร่วม เวลาเราไปงาน ไปงานก็เจออย่างนี้ เจอถ้าคนยังไม่มี อะไรไม่มี เขาก็ อ้าว! หลวงพ่อนั่งให้เป็นหัวตอหน่อยหนึ่ง เพื่อให้เขาเห็นว่ามิพระก็ต้องนั่งอยู่ตรงนั้นนะ พอให้งานมันเดินไปได้ไง เวลาเราไปงานมันกาลเทศะ กรณีอย่างนี้ กาลเทศะเพื่อสังคม เพื่อประเพณี

แต่ข้อเท็จจริงของเรานะ ทาน ศีล ภavana เรามีทานมีอภัยในหัวใจ เรามีทานของเราอยู่แล้ว เราให้อภัยเขาอยู่แล้ว เราทำเพื่อสังคม ทำเพื่อศาสนาอยู่แล้ว ทาน ศีล ศีลเราก็ไม่ได้ทำผิดศีล ไม่ได้ทำล่วงเกินอยู่แล้ว ถ้าเราภavana เราก็ภavanaของเราถูกต้อง ถ้าถูกต้องแล้วจบ ไม่ต้องไปห่วงอะไรทั้งสิ้น ถ้าห่วงก็ภavanaเพื่อคนอื่นสิ เราภavanaเพื่อเรา เราไม่ได้ภavanaเพื่อคนอื่นนะ เรามากก็เพื่อชีวิตเรา เพื่อความมั่นคงของเรา แล้วมันเป็นปัจเจกจัดตั้ง เป็นสันติวิถีโก มันเป็นความจริงในหัวใจของเรา

ใครจะพูดอย่างไรนะ โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่มีมาแต่ดั้งเดิม มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ แล้วจะมีต่อไปข้างหน้า โอ้เราไม่ต้องการอย่างนั้น เราต้องการอริยสัจ เราไม่ต้องการโลกธรรม ๘ โมฆบุรุษตายเพราะลาภ ตายเพราะชื่อเสียง ตายเพราะความอยากดัง เอวัง